

ORGANIZIRANI ŽELEZNIČARJI

Izhaja dvakrat na mesec.
Naročnina četrletno Din 12.—.

Svoje zahteve uveljavijo železničarji le
v enotni, razredno-zavedni organizaciji.

Uredništvo in upravištvo Ljubljana.
Za Bežigradom, I. mestna stanovanjska hiša,
kamor se naj pošiljajo rokopisi.

LETO I.

LJUBLJANA, dne 24. septembra 1924.

STEV. 4.

Težnja po enotnosti.

Težnja po enotnosti se vedno bolj in bolj zmagovito čuti v proletariatu in to še posebej pri železničarjih. Ideja enotnosti, v eno edino razredno organizacijo je tako opredeljena, da se o tem na železnici, bodisi v delavnicah in kurilnicah, bodisi v skladiščih, pisarnah in progah govori in razglablja, kako bi to idejo spremenili v živo dejstvo in se tako ubranili neprestanih zgub in tlačanja od delodajalca.

Ogromne nade je manj zavedni del železničarjev stavljal v novo vlado, dočim je ostali del takoj povedal, da mnogo ne pričakuje od nje, in ako se kaj zboljša, bo to le izvedba uredb in zakona, ki se je dosedaj ignoriral. Zavednim železničarjem je jasno to in vedo to iz lastnihkušenj, da je za zboljšanje položaja edino sredstvo in edina garancija močna železničarska organizacija, a ne morda kakšna take sorte, ki vedno trka na vrata ministrov in načelnikov s ponižnim poklonom in kapo v rokah, nego takšna, ki stopi pred delodajalca z jasno zahtevo in samozavestnim nastopom.

Neverjetno je, a žal resnica, dejstvo, da mnogi železničarji po tolikih izkušnjah, po vseh porazih in neuspehih ne morejo pregledati svojega bojišča in da jih je zapustil spomin na tiste dni in čase, ko so na bojiščih, t. j. v borbi za svoj položaj in zboljšanje zmagovali. Nikakor si ne morejo domisliti, da so bili takrat organizirani v močni, enotni strokovni organizaciji in da so se čutili takrat kot solastniki velikega podjetja, kakor je to železnica.

Spomnimo se samo velike organizacije, ki je štela nad 60.000 organiziranih železničarjev. »Savez transportnih in saobračajnih radnika in službovnikov« je bila ta mogočna organizacija in delodajalec je bil primoran uvaževati to silo. Spomnimo se samo »Protokola sporazuma«, ki je bil izdelan skupno z organizacijo in z upravo železnice. Ali je kaj takega sedaj, pri tej neorganizaciji in mnogoštevilnih organizacijah mogoče? Delodajalec je bil primoran narediti sporazum z železničarji, s tistimi ljudmi, ki pravzaprav opravljajo ves železničarski promet kot strojevodje, kurjači, sprevodniki, kretniki, premikači, progovni čuvaji in delavci, skladiščniki in s skladiščnimi delavci, postajnimi delavci, uradniki itd., in to je bilo povsem pravilno in pravično. Usodo svojo in svoj dobrobit so si železničarji takrat, ker so bili mogočno, enotno telo, diktirali. Da to ni ugajalo buržuaziji in kapitalistom sploh, to je bilo jasno, ali proti taki sili se ni dalo nič ukreniti.

Le žal, da ta organizacija ni ostala do danes cela. Vzrok razpadu je seve iskati v prvi vrsti med tistimi nezavednimi člani, ki sami te sile niso hoteli poznati in so mislili, kakor še vedno, da vse, kar je priborjenega, je dobljeno od neke neznane, tretje osebe iz usmiljenja in milosti. V drugi vrsti pa je krivda in recimo zločin pri tistih »preveč« zavednih, ki jim osebne ambicije niso dopuščale, da bi v tako mogočni zgradbi, kakor je enotna razredna organizacija, bili nevidni ali premalo vidni. Hoteli so, da se njih glas čuje, da imajo

svojo lastno čredo, katero hočejo voditi v borbo za svoje osebne koristi. Bistroumna in zvita buržuazija je take ljudi kmalu zapazila in jih zmamila, v kolikor niso sami se ji ponudili, k sebi in jim pokazala bogastva, govoreč: »Vse to vam dam, če pred me padete in me molite.« In podlegli so skušnjavi, v kolikor še ni bilo v njih te želje, in so jo molili.

Tako je bil zasejan kal razpada in velika stavka 1920. leta je bila prva priložnost, da kal vzklije in rodi. Vsi vemo, da so se v tem času pojavili razni voditelji, ki so vodili stavko in so jo prekinjali po svoji volji in mnenju, ali bolje, po migljaju kapitalistov, da je vzela slab konec. Ako bi voditelji takrat, tisti, ki jih je premagal izkušnjavec, bili zvesti enotni, proletarski ideji, bi poraz ne bil postal polom in razpad. Ali trebalo je biti nezvest, da si pridobi bogastva in osebne ugodnosti, zato je sledil porazu razpad. »Savez transportnih radnika in službovnikov« je likvidiral in na razvalinah se je pojavila malenkost »Savez železničarjev«. Nočemo govoriti o tem, saj je to znano vsakemu, ki zasleduje zgodovino naroda in propada ogromne, mogočne enotne železničarske organizacije.

Konec je bilo z gloriolo. Konec je bilo tudi z upoštevanjem delodajalca železničarskega delavstva. Padale so pridobitve za pridobitvijo, in kakor so one padale, tako so rastle majhne različne organizacije. Vsak je hitel ustanovljati organizacijo ali društvo, povsod se je jadikovalo o bedi železničarjev, povsod so se sprejemale resolucije, a kakor v roganje so se zopet krušile pravice železničarjev. To ni čudno, nego naravno. Ker delodajalec se pač ne bo bal odlomkov, ki vznikajo iz mogočnih razvalin tu in tam in vlečejo vsak na svojo stran. Besede ravnatelja Šege, ki jih je pri neki priliki izrekel: »Bali smo se vas, a

sedaj se vas več ne bojimo in še dolgo bo, da se vas ne bomo,« so preresnične. Kdo se bo pa bal drobcev in jih uvaževal, tembolj, ker ti drobci v veliki večini poleg vsega drugo ne pomenijo, nego da so trabanti te ali one strankarske struje, a razredni boj, lastna korist jim je deveta skrb.

Ako bi bilo mogoče vse te spomine za trenutek obleči v meso in kri in jih pokazati vsem, morda bi takrat prišlo spoznanje. A tako pa govorimo o njih, a mnogi mislijo, da to ni bilo in so to le nekakšne sanje. Samo razredno-zavedni znajo, da je to resnica in da je tako bilo. Vendar instinktivno čuti vsak, da bi se naj »sanje«, te nekdanje resnične »sanje«, uresničile in zato ta težnja po enotnosti. Tepeni in izstradani železničarji poslušajo svojo notranjost in instinktivno se obračajo tja, kjer je resnična rešitev, to je, k enotnosti. Ona se že bliža. Njen korak je nemogoče več ustaviti. In ko bo — in to bo v najbližji bodočnosti — dobilo to stremljenje konkretno obliko, ko se bo obdalo z mesom in krvjo, tedaj bo zopet stala mogočna armada razredno organiziranih v enotni organizaciji združenih železničarjev in tedaj bodo vse pridobitve in pravice prihajale nazaj brez avdicije pri ministrih, brez ponižnih prošenj.

Poskušalo se bo in se še poskuša, da se železničarstvo še bolj razdvoji in razcepi, ali ti poskusi so zaman. Železničarstvo preboleva svojo štiriletno krizo. Da jo čimprej preboli, naj bo vsak železničar na straži, naj vsak gre za tem, da se organizira v enotno železničarsko organizacijo in tako polomi roge agentom razcepljevanja, stoječim v službi delodajalcev.

V enotnosti je sila in moč, naj ima to vsak pred očmi, kdor je v resnici lačen in v bedi.

Naj živi enotna, razredna železničarska organizacija!

To naj bo naše današnje in vsakdanje geslo!

Naše intervencije.

Ker se železničarje in zlasti profesioniste in delavce povsod vodi za nos, obeta zlate gradove in vabi v politične vode, dočim se zanje nič ne stori, smo od naše strani poslali prejšnji teden deputacijo k g. direktorju intervenirati v naslednjih zadevah:

1. Nastavitev dotičnih delavcev, ki vrše dalj časa službo nastavljenec. Že nad 2 leti se ne nastavlja redno dotičnega osebja, ki se ga uporablja stalno za službo nastavljenec ter je tako to osebje občutno oškodovano deloma na prejemkih, deloma na obleki ter ne uživa ugodnosti, ki bi mu pripadale kot nastavljenec, dasi mora nositi v službi enako odgovornost. V postaji Ljubljana, Maribor in skoro v vseh drugih postajah, enako v kurilnicah in progovnih sekcijah ter delavnicah in skladiščih je zaposleno veliko število delavskega osebja kot zavirači, premikači, skladiščniki, nadkurjači, nakladniki itd., ki vrše to službo že več let, a se jih dosedaj ni nastavilo z izgovorom, da bo njihovo vprašanje rešeno s prevedbo. Njih mesta se morejo

smatrati v smislu člena 54. zakona kot izpraznjena ter imajo v smislu člena 55. prednost za nastavitve. Enako določa člen 199., da se izvrši prevedba po stanju, ko stopi zakon v veljavo. Prosimo, da se ta krivica popravi na ta način, da vložijo prizadeti prošnje za nastavitve ter se jih na podlagi teh prošenj z upoštevanjem njihov službenih let s 1. januarjem 1925 uvrsti v ustrezne kategorije.

Posamezni delavci, ki vrše službo nastavljenec, so že vložili prošnje za nastavitve, tako 14 delavcev iz postaje Ljubljana, a niso dobili še nikakega odgovora. Prosimo, da bi njih prošnje upoštevali ter izdejstvovali njihov čimprejšnji nastavitve.

G. direktor je priznal upravičenost te točke in je rekel, da se bo rešila na ta način, da bodo dotični nastavljenec, ki imajo že polna leta in so prevedeni ter dobe polno pokojnino po novi pragmatiki, upokojeni in na njih izpraznjena mesta bodo poklicani ti delavci, ki že sedaj vrše službo nastavljenec.

K temu opozarjamo prizadete, da naj čim-

preje vložijo potom svojih neposrednih načelnikov kolkovane prošnje za nastavitve, v katerih naj natančno navedejo od kdaj in kako službo vrše ter kake izpite so že položili.

2. a) **Nastavitev delavskega osobja sploh.** Uredba o razvrstitvi osobja predvideva uvrstitev stalnih obrtnikov v I. kategorijo zvanikov in uvrstitev delavcev v II. kategorijo zvanikov. Delegacija, ki je bila v Beogradu, je dobila na tozadevno vprašanje odgovor, da se bo nastavljal delavce po potrebi. Ker so začele druge direkcije, n. pr. Zagreb, že nastavljal delavce, prosimo, da se tudi v ljubljanski direkciji ukrene potrebno za nastavitev profesionistov in pomožnih delavcev, ki že vlagajo tozadevne prošnje, ter naj se v to svrhu za prihodnje leto predvidi v budžetu potrebni kredit. Prosim, gospod direktor, da bi nam pojasnili v tem vprašanju svoje stališče.

2. b) **Prevedba še neprevedenih delavcev.** Na ponovne naše intervencije smo dobili zagotovilo, da se bo izvršila prevedba delavcev v avgustu 1924 ter da dobe tudi razliko za julij 1924. Kljub temu pa do danes še nismo prejeli skladiščni in postajni delavci plač po novih določbah. Prosim pojasnilo, zakaj se prevedba ni izvršila, kdaj se bo izvršila ter ako dobe prizadeti izplačane nove prejemke za julij, avgust in september ter kdaj se bo ta diferenca izplačala.

2. c) **Revizija delavske prevedbe.** Tozadevno smo že intervenirali ter prosimo sedaj ponovno, da se revizija delavske prevedbe izvede povsod, kjer se je vršila protipredpisno. Kako se je prevajalo v kurilnici Ljubljana gor. kolodvor, kurilnici Zidani most, smo že povdarili. Po drugih postajah, n. pr. v Kranjski gori, Zalogu, Mariboru itd., se je prevajalo deloma brez predpisanih komisij, in tako, da so dobili starejši delavci kljub enakemu delu nižje plače od mlajših delavcev. Prosim, da bi se te krivice popravile in ako gospod direktor želite, Vam predložimo iz posameznih službenih krajev, kjer so se nepravilnosti dogajale, tozadevni material.

2. d) **Izplačilo difference delavcem.** Z ozirom na mizeren položaj zlasti pomožnega delavstva pri sekcijah, skladiščnikih in drugod, ki je bilo prevedeno šele avgusta oziroma sploh še ni prevedeno, ter so se mu določile nizke urne plače, s katerimi je življenjski obstoj njih in družin ogrožen, prosimo, da se gospod direktor priključuje našemu predlogu, ki ga stavimo v imenu nad 2000 železničarjev, skupljenih okoli »Organizacije železničar«, da naj se kredit, ki je določen za izplačilo difference nastavljenjem za čas od 1. oktobra naprej porabi za izplačilo difference delavstvu.

Glede nastavitve delavcev je g. direktor povdarjal službeno potrebo in pa kredite, katere v Beogradu zelo nazarja, ter je končno rekel, da naj se mu v vprašanju nastavitve profesionistov in delavcev predloži posebna vloga, da se bo to vprašanje začelo končno enkrat reševati in se bo izdalo tozadevno navodilo službenim mestom, da bodo zamogli delavci, ki reflektirajo na nastavitve, vložiti prošnje. To vlogo smo mu predali 23. septembra 1924.

Prevedba vseh še ne prevedenih delavcev se je izvršila tekom meseca septembra in dobe izplačane nove prejemke sedaj koncem meseca. Glede izplačila difference je povdarjal velike težkoče, ker primanjkuje kreditov, vendar je obljubil, da bo ukrenil vse, kar je v njegovi moči, da bo našel kje kak kredit, ki je še na razpolago, da bo dal izplačati difference tem najslabše in najkasneje prevedenim vsaj za kak mesec.

Revizija delavske prevedbe se že pripravlja in se bo izvršila na podlagi predlogov posameznih službenih mest.

Opozorjamo prizadete, da torej tozadevno intervenirajo pri posameznih načelnikih, da

bodo pri stavljenju predloga za določitev novih mezd z januarjem mesecem stavili res potrebne predloge.

Glede izplačila difference delavcem je g. dr. Borko povdarjal, da ni kreditov, nima pa nič proti našemu predlogu, da bi se porabil del kredita, ki bo določen za izplačilo difference nastavljenjem, za delno izplačilo difference delavcem. Vendar more to določiti le ministrstvo, kamor smo tudi že predložili zahtevo razredno zavednega nastavljenega osobja. Vsaj nekaj smo dobili nastavljenici, medtem ko delavstvo, zlasti postajno, skladiščno in progovno, ni dobilo nič. Na vas delavci, ki ste organizirani v Z. J. Ž. ali v Prometni Zvezi in drugod, pa je ležeče, da bodo i vodstva vaših organizacij stavila enake predloge, ker potem g. minister ne bo imel razloga upirati se.

3. **Predvidena redukcija osobja.** Kakor nam je znano, so se nanovo določila stalna mesta pri prometu in bi se imelo osobje, ki bi bilo odveč, upokojiti oziroma reducirati. Prosim za pojasnilo, koliko je na tem resnice. Pripominjamo, da bi morebitna redukcija, zlasti takih, ki nimajo pravice do pokojnine, še povečala že itak veliko brezposelnost in nezadovoljstvo v delavskem razredu.

G. dr. Borko je pojasnil, da je že dal nalog, da se redukcija ustavi in se bo to vprašanje rešilo na ta način, da se bo upokojilo dotične, ki imajo že polno pokojnino po novih predpisih. Interveniralo se je tudi glede odvetja po enega moža pri vsaki premikalni skupini in pri svetilničarjih ter se je našelo slučaje, iz katerih je razvidno, da osobja ni preveč, marveč celo premalo. To dokazuje tudi dejstvo, da so v vseh večjih edinicah dopusti ukinjeni.

G. direktor si je notiral posamezne slučaje in je obljubil, da bo dal zadevo pri premikačih in svetilničarjih ponovno preiskati.

4. **Podelitev zastale obleke iz časa pred podržavljenjem.** Z ozirom na razsodbo sodišča, da mora uprava plačati tožečemu službencu obleke, ki mu jih dolguje še bivša južna železnica, ker je ta dolg prevzela po rimskem akordu država, prosimo Vaše izjave, kdaj se bo prizadetemu osobju ta obleka podelila v naturi ali se dala denarna odškodnina.

V tej zadevi je direkcija zopet vezana na kredite, vendar bo tu morala ugoditi, ker je bila obsojena od sodišča, da mora plačati zastalo nepodeljeno obleko.

5. **Vidovdan.** Z ozirom na poročilo delegacije iz Beograda, da se Vidovdan plača, kar je direkcija Zagreb izvedla, prosimo Vaše izjave, kdaj se bodo izplačali prejemki za ta dan delavstvu naše direkcije. Prosim, da se izplačajo najkasneje pri izplačilu prejemkov za mesec september.

Tu smo dobili pojasnilo, da je g. minister brzojavno vprašal, zakaj da se Vidovdan še ni plačal, a generalna direkcija Beograd pravi, da se ne plača. Radovedni smo, kdo je večja inštanca, ali g. minister ali njemu podrejena generalna direkcija. Ker se je Vidovdan plačal tudi v direkciji Zagreb, se bo plačal tudi pri nas in zadevo bomo ponovno urgirali v Beogradu, da bodo že enkrat delavci dobili za ta državni praznik plačilo.

Nadalje smo intervenirali glede volitev v bolniško blagajno, ker smo dobili od ministrstva brzojavko, da so odgodene in da naj se nadalje informiramo pri direkciji.

Tu ni mogla dati direkcija še nobenih pojasnil, ker nima navodil. Čudno se nam zdi le to, da je izdala direkcija službeno brzojavko, da so volitve odgodene šele dne 20. septembra 1924, torej dan pred volitvami.

Zadeva prevedbe delavcev tujih državljanov je že v teku ter so tozadevno intervenirali tudi mariborski sodrugi.

6. a) **Pogodbni delavci.** V Zagorju, Trbovljah, Grobelnem in drugod, zlasti pri progovnih sekcijah, so zaposleni že po dve leti

delavci kot pogodbni delavci, kar gotovo ne odgovarja tozadevnim predpisom, ki odredajo pogodbene delavce le za prehodna dela. Te delavce se ni prevedlo ter so sedaj v najslabšem stanju. Prosim, gospod direktor, da odredite, da se uvrste ti delavci med stalne delavce, kar zahteva že socialni čut človeka. Nadalje nimajo ti delavci legitimacij za režijske vožnje, ker šefi nočejo vzeti slik s pripombo, da pristojajo legitimacije le stalnim delavcem. Z ozirom na njih mizeren položaj prosimo, da izdate naredbo, da dobe tudi pogodbni delavci po enem letu službe legitimacije, ker se jih po tem času itak more smatrati za stalne delavce, ter se jim na ta način vsaj nekoliko izboljša njih položaj, ker si bodo lahko hodili po hrano domov.

6. b) **Nočne doklade.** V Grobelnem se uporablja 4 postajne delavce pri premiku in delajo tudi nočno službo, a ne dobe nikakih nočnih doklad. Prosim ukrenitve, da se tem nočne doklade nakažejo in enako tudi na drugih postajah.

Glede pogodbnih delavcev je zagotovil, da bo dal celo zadevo preiskati in da bo na podlagi poročil nato ukrenil potrebno. Enako tudi glede voznih ugodnosti in nočnih doklad. Prizadetemu osobju sporočamo, da bomo v njih zadevi intervenirali ponovno vsak teden, dokler ne privedemo stvari do ugodnega zaključka.

7. a) **Znižanje plač delavcem v kurilnici Zidani most.** V kurilnici Zidani most je bilo prevedenih 7 delavcev na urno plačo 3.75 Din, katerim pa se je sedaj urna plača baje po nalogu direkcije znižala na 3.25 Din. Prosim odgovora, zakaj se je tem delavcem plača znižala ter prosimo, da se jim pripozna prvotno določena plača 3.75 Din.

7. b) **Uvrstitev uslužbencev, ki so položili izpit na šoli v Mostah, v uradniški čin.** Svoječasno je položilo več uslužbencev izpit na ljudski šoli v Mostah ter so istočasno predložili izpričevala direkciji. Eni teh so bili uvrščeni v uradniški čin, dočim se je druge iz neznanih nam razlogov prezrlo. (Pis. odpr. Rus, skladiščnik Sok, vozopisec Smolnik itd.). Ker se je s tem prizadetim zgodila krivica, prosimo, da se jih z istim datumom uvrsti v uradniški čin in se jim izplača difference.

Glede znižanja plač delavcem v kurilnici Zidani most nismo mogli dobiti takoj podatkov, ter smo zaprosili za pismen odgovor, katerega bomo prizadetim takoj sporočili.

Glede uvrstitve uslužbencev v uradniški čin pa je bil stavljen predlog na generalno direkcijo, pa še ni rešitve.

Nadalje smo intervenirali še v več posameznih slučajih (Palir, Ferk, Šušteršič itd.) ter damo prizadetim pojasnila pismenim potom.

Pri vseh intervencijah doslej smo dobili utis, da je dr. Borko človek, ki uvidi mizeren položaj železničarstva ter mu skuša po svojih močeh pomagati, a so mu vezane roke ter more v lastnem delokrogu ugoditi le v manjših zadevah.

Zato železničarje neprijetno dirnejo govorice, da bo zopet šel nazaj v ministrstvo in mesto njega, da bo prišel drug, ki je železničarjem bolj v slabem spominu.

Prometna zveza na delu!

Tekom petih let, odkar obstoja Jugoslavija, ni bilo med železničarji o »Prometni zvezi« ne duha ne sluha; vedelo se je le toliko, da obstoja v Ljubljani neki odbor.

Ko so pa sedaj klerikalni poslanci zasedli važna ministrstva in tudi prometno ministrstvo, je »Prometna zveza« angažirala poslanca Žebota in par drugih »železničarskih strokovnjakov«, ki begajo sedaj železničarje ter jim na raznih, shodih razlagajo programe svojega

prometnega ministra, obljublja železničarjem nebesa na zemlji in si dajo izglasovati zaupnico »Koroščevi vladi in klerikalnemu klubu«.

Z vsem tem osrečeni železničarji pa majejo z glavami, ko opazujejo svoj položaj, ki se dnevno slabša. Ker tem osrečevalcem železničarjev njihova akcija s »Prometno zvezco«, katero so v predzadnji »Pravici« proglasili za strogo »politično klerikalno železničarsko organizacijo«, ne uspeva, bodo pomnožili število svojega članstva na ta način, da zahtevajo od vsakega železničarja-klerikalca, da mora biti organiziran, to se razume, da v »Prometni zvezci«, ker bodo drugače vsakega, ki se ne bo organiziral, objavili z imenom v svojem časopisu.

Prebrali smo železničarji Sušnikov proglas, prebrali Jankovičevega in Popovičevega, vsi so enaki in od njih mi nimamo nikakih koristi.

Železničarji se organizirajo v razredni organizaciji, v njej se bodo borili za dosego svojih ciljev in ne bodo nasedali tudi vam ne, ker so jim obljube raznih političnih strank dosti dobro znane.

Za vladanja sedanje vlade so bili prevedeni progovni in skladišni delavci po Din 2.50 do 3 Din na uro, funkcionarji sedanjega ministrstva smatrajo za umestno, da se delavstvu ne plačajo plače za dotične dni, ko jih progovni mojster vsled slabega vremena ne zaposli, isti funkcionarji pravijo, da se delavsko vprašanje lahko reši z naredbo in da delavstvu ni treba stalnosti; pod istimi funkcionarji se pripravljajo pri prometnem osebju redukcija, da bodo ljudje na zimo vrženi na cesto.

To povejte na svojih sestankih ljudem in ne govorite o politiki in o glasovanju v parlamentu, ker delavski razred se dobro zaveda, da ga poznate le tedaj, ko ste v potrebi in da obljubljate le zato, da krijete svojo nezmožnost, delavstvu ugoditi.

Ponavljamo še enkrat, ne sejte politike v strokovne organizacije, ampak začnite z izpolnjevanjem obljub. Obsojali bomo vedno izražanje slabega položaja železničarjev v politične svrhe, kot na primer sedaj pri volitvah v Mariboru in Celju.

Železničarji! Vaša pot je v razredno strokovno organizacijo, kjer boste strnili svoje vrste in v njej združili zahtevali svoje pravice, pa naj si bo od te ali od one vlade. Dokler pa boste razcepljeni, vam ne bo dala nobena vlada nič, ampak vam bo vsaka odzema la vaše pravice in vašo mamilo z obljubami.

Nezgode na železnicah.

V enem mesecu tri žrtve, dve smrtni in en invalid. Navadno, kadar se železničar ponesreči, pravijo gospodje od uprave, kadar preiskujejo, da je bil pijan. Da pri teh žrtvah ni bilo tako, priča osebje.

Prva žrtev Majcen Peter, sprevednik, smrtno ponesrečen v postaji Brezovica, katerega je spenjača pobila na tla in je bil tako povožen. Spenjača je bila v slabem stanju in zato je moral en človek umreti.

Druga žrtev Lešnik Jurij, nadsprevednik, pohabljen v Celju, kateremu je nogo pokvarilo tako, da je sedaj invalid. Mislil si je, da bo zdrav odšel sedaj v pokoj, na žalost pa mora iti pohabljen. Moment in že je bil pod kolesi. Ni bil pijan, ampak je mislil na službo in zato je postal žrtev.

Tretja žrtev Tomažin Franc, smrtno ponesrečen v Zidanem mostu. Ni bil pijan, pač pa je službo delal in zato, ker je vestno službo opravljal, je postal žrtev. Ni si mislil, da bo povožen, ampak si je mislil, kako bo vestno službo opravil, da ne bo treba kazni plačevati.

Vse te žrtve so bile popolnoma nedolžne,

bile so takorekoč posledica službenega pritiska. Seveda, da se bo od merodajnega mesta reklo: ako bi se bilo pazilo, pa bi se ne bilo to zgodilo. Kdo pa dela na to, da železničar pozabi na življenje, ako ne merodajna mesta, katera tako drakonične kazni nalagajo, da jih niti poravnati ne more, ako kaj zagreši. Ali mislijo gospodje, da bo železnica s tem napredovala? Ravno nasprotno. Danes se uslužbenci, zlasti vlakospremno osebje, boji v službo iti, na eni strani drakonične kazni, na drugi strani razdrapanje razmere, katere naj uslužbeno popravlja za to, da se ga pošteno kaznuje brez vsakega posebnega zaslišanja, ampak se mu enostavno diktira.

Nikdo ne more reči, da ni v bivši Avstriji železnica dobro funkcionirala.

Pa zakaj? Zato, ker se je od merodajnega mesta gledalo, da je bil na železnici red, naj si bode pri mrtvem ali živemu železniškemu materialu. Gospodje na merodajnih mestih so si dali povedati tudi od najnižjega uslužbenca njegove izpovedi; pritožbe so se upoštevale in zato je tudi železnica dobro obračevala. Železnica je kot človeško telo; ako mu daš, kar mu je potreba, deluje, in ako mu ne daš, boleha, in ravno tako je tudi železnica. Gospodje na merodajnih mestih, vzemite stari recept od bivših vaših prednikov. Bode manj žrtev in železnica bo bolj v redu.

Izveleček iz važnejših okrožnic.

Rodbinske doklade za otroke, ki so prekorčili starost 16 let.

Ker pristojna nastavljenec doklada za otroka le do 16. leta, čez 16. leto pa le v slučaju, da še naprej obiskuje šolo in nima nikakega privatnega premoženja ali zaslužka, morajo vsi nastavljenci, ki dobivajo doklado za svoje nad 16 let stare otroke, predložiti svojim načelnikom uradna šolska potrdila, da njihovi otroci nadaljujejo redno šolanje v šolskem letu 1924/25. Iz teh potrdil mora biti razvidno, da otroci ne prejemaajo ustanov ali podpor, ki bi znašale mesečno 200 Din ali več. Ta potrdila se morajo predložiti za navadne šole do najkasneje 30. septembra in za visokošolce do 31. oktobra 1924. — Kdor do tega termina ne predloži, se mu prejemanje rodbinske doklade za dotičnega otroka ustavi ter se mu bo tudi prejeta doklada za čas počitnic odvzela.

Distinkcije na službeni obleki.

Ker so prišli nekateri železničarji ob prevedbi v višje čine in kategorije, so si našli distinkcije po novem činu. Direkcija opozarja, da je to nedopustno in da se morajo nositi distinkcije po prejšnjih predpisih in činih ter se bodo prestopki obravnavali.

Tatvine prtljage.

Ker so tatvine pri prtljagi, zlasti prtljoni za letovišča, ki so se zadnje čase dogajale, v veliko škodo našim železnici in stavijo v slabo luč vse železniško osebje, razglasa direkcija ljubljana na podlagi odloka Gen. Direkcije

Kakšne vozne ugodnosti nam pripadajo.

A. Brezplačne vozovnice.

Do brezplačnih vozovnic, za katere morajo prizadeti zaprositi na posebni tiskovini, ki jo dobe pri svojem načelniku, imajo pravico:

a) Stalni in začasni uradniki, poduradniki, službe, nadalje pripravniki, dnevnika in stalni rokodelci in delavci — trikrat na leto.

b) Začasni rokodelci in delavci, ako imajo nad eno leto službe — dvakrat na leto.

c) Družinski člani naštetih dobe tudi tri brezplačne vozovnice letno. V slučaju smrti uslužbenca dobe rodbinski člani lahko še četrto vozovnico do kraja, kjer se družina umrlega nastani.

Proste vozovnice pripadajo nadalje še v

Tri žrtve vpijejo po remeduri na železnicah in tu ne pomaga nikako opozorilo g. ministra Sušnika, da naj se ne zgode zmanjšajo s tem, da bodo kontrolni organi še strožje kontrolirali, in tu ne bodo pomagale njegove grožnje z odpusti in sodnijskimi kaznimi.

Pri slabi plači, s katero železničar sploh ne more izhajati, in pri še slabšem izgledu na bodočnost, katera mu obeta le stradanje in revščino, ne bodo pomagale drakonične kazni in ne stroge kontrole, ki reveža še bolj zbegajo, da sploh ne vé, kaj ima za delati.

Pristopite čim prej k socialni zakonodaji, zasigurajte i delavstvu pravo na življenje, dajte mu izgled na boljšo bodočnost. Upoštevajte pritožbe osebja v službi in jim ugodite; ne zmanjšujte partij, kot delate do sedaj, poskrbite za strokovno popravilo prog, strojev in drugega materiala, da bodete storili s tem od vaše strani vsaj malo za preprečenje nezdod.

Gospodje! Kako naj živi družina ponesrečenca, ki je žrtvoval molohu — kapitalizmu — ne samo svoje delavne moči, svojih zdravih udov, ampak tudi svoje življenje, ako ji milostno daste pokojnino, morda dva tisoč kron mesečno?

Kako naj živi invalid, ki dobi po 16 letih naporne železniške službe, ki je ves čas plačeval prispevke za provizijo, mesečno, reci in piši: 93 dinarjev rente? Opazovalec.

br. 26.248 od 23. avgusta 1924, da se bode v bodoče v slučaju dokazane tatvine predpisala celotna odškodnina za ukradeno prtljago v plačilo vsemu prizadetemu osebju, ki je prišlo za časa prevoza v dotik z ukradeno prtljago.

Zavarovanje za slučaj nesreče.

Centralna uprava humanitarnih fondov je izdala za slučaj nezdod naslednje rešenje:

Za redno mesto stanovanja delavca se smatra izključno ono mesto, od katerega delavec redno in neposredno hodi na delo, a ne domicil izven tega mesta, v katerem živi njegova rodbina in kamor prihaja delavec z dovoljenjem pristojnega načelnika vsled svojih osebnih potreb ter se od tod vrača na delo z večjim ali manjšim skrajšanjem običajnega delovnega časa. Za nezdodo se morejo po tem smatrati le slučaji, ki se delavcu dogode na poti od rednega stanovanja do kraja dela, nikakor pa ne slučaji, ki se pripete na poti od rednega stanovanja delavca do stanovanja njegove družine (ako ta stanuje drugje) ter za te nezdode ne pripada nikaka renta.

Ako pa se pripeti nezdoda pri samostalnem vstopanju ali izstopanju iz vlaka na kraji, kjer to po predpisih ni izrečno zabranjeno, se smatra kot nesrečen slučaj, povzročen vsled hude nepazljivosti samega delavca tudi tedaj, kadar se vrača z dela ali gre na delo ter on zase nima pravice do rente, pač pa ima pravico do rente njegova rodbina, ako delavec vsled tega nesrečnega slučajja umre.

slučaju premetitve, upokojitve, nastopa službe in v slučaju, ako koga zdravnik pošlje na lečenje.

Vpokoje in penzionisti s polnimi službenimi leti in njih rodbinski člani dobe letno po tri, nedosluženi pa po dve prosti vozovnici. Na vsako brezplačno vozovnico se lahko vzame 30 kg brezplačne prtljage na osebo, za otroke pod 10 let pa 15 kg.

Brezplačne vozovnice so veljavne le v zvezi z legitimacijo ali identitetnim listom.

Družinski člani so: žena, otroci, oče in mati, kateri nimajo lastnih dohodkov ter njih uslužbenec vzdržuje. Ti dobe v slučaju, da so že porabili proste vozovnice, na posamezne prošnje, nakaznico za režijsko vožnjo.

B. Legitimacije za kupovanje režijskih kart.

Legitimacije dobe:

1. Vsi stalni in začasni uradniki, poduradniki, sluge in pripravniki.
2. Rokodelci in delavci, ki so stalni.
3. Žena in otroci navedenih.
4. Vpokojenici, njih žene in otroci.

Prevoz selitvenih stvari in mrličev.

Do brezplačnega prevoza selitvenih stvari imajo pravico aktivni železničarji:

1. Ob vstopu in odpovedi (nekazenski) iz službe.

2. Ob premestitvi in vpokojitvi.

Aktivni železničarji z letno plačo imajo pravico do brezplačnega prevoza selitvenih stvari tudi ob ženitvi.

Uradniki dobe do 10.000 kg, poduradniki do 5000 kg in sluge ter pomožno osebje do 3000 kg brezplačnega prevoza.

V slučaju smrti uslužbenca izven kraja njegovega bivališča se dovoli na željo družine brezplačen prevoz do pogrebne kraja.

Brezplačen prevoz živil.

1. Aktivni uslužbenici postaj, kjer se težko dobe potrebna živila — te postaje označi direkcija — si smejo dnevno brezplačno doposiljati največ 10 kg živil in prazno posodje.

Za večjo nabavo živil daje direkcija uslužbencem — izvzemši začasne delavce — posebno nakaznico za dobavo živil, s katero se ne potovati samo enkrat na mesec. Ta nakaznica daje ob odpotovanju pravico do brezplačnega prevoza posodja v mesecih septembru in oktobru do 40 kg, druge mesece do 15 kg. Ob povratku pa da pravico do brezplačnega prevoza živil in sicer v septembru in oktobru do 300 kg, druge mesece do 50 kg.

Kdor nima te nakaznice, lahko zaprosi v septembru in oktobru za transportno nakaznico za prevoz 300 kg živil na tiskovini, ki jo da načelnik.

Občni zbor zveze jugoslov. železničarjev.

(Prosto po »Jugoslovanskem železničarju«.)

In prinesli so delegati zlata, kadila in mire gospodu Deržiču. Pošiljali so brzojavne pozdrave. Konstatirali so ogromno število članov (3025), ki so pa po veliki večini neplačujoči in mrtvi, ker se drugače blagajnik v svojem poročilu ne bi jokal ob mizerem stanju blagajne, ki kljub temu, da ima »Jugoslovanski železničar« tudi inseratni del, kjer priporoča svojim članom »Karo« - čevlje, vino na debelo, moške obleke od 1000 Din naprej in celo šivalne stroje, zeva v globoki praznosti.

Zaspale so jim tekom leta 1923. spanje pravičnega podružnice: Split, Pragersko, Kranj, Zalog, Medvode in tekom leta 1924. se pripravljajo na isto spanje: Celje, Ptuj, Zidani most in celo njihova trdnjava, vzdrževana od Orjuna, Rakok.

Članarino so znižali na 10 dinarjev mesečno, ustanovitev posmrtninskega in podpornega sklada pa odklonili.

Pri volitvah so soglasno izvolili odbor 29 ljudi, med temi, reci in piši: tri delavce, in končno so zopet pokadili gg. Deržiču in Korošcu s tem, da so ju soglasno izvolili v centralni odbor. — Zvečer pa se je vršil svečan banket, na katerem so se razlegale vesele popevke zadovoljnih železničarjev.

Se eno ugodnost nudi »Jugoslovanski železničar«, in sicer posojila pri neki hranilnici v Mariboru proti samo 18 % obrestim.

Železničarji — delavci in nastavljenici! Berite enkrat »Jugoslovanskega železničarja« natančno, ako ste še član »Zvezek«, in spoznajte demagogijo, ki se uganja z vami, zlasti z delavci, in obrnili boste hrbet Deržičevemu absolutizmu!

Železničar, tvoja pot drži ven iz teh organizacij v enotno strokovno organizacijo na razredni podlagi!

Dopisi.

Borovnica. Nezadovoljstvo tukajšnjih železničarjev, osebno delavcev je splošno zavladalo sedaj po prevedbi na nove urne plače. Sedaj razmišljajo kaj je temu vzrok, ter so pri razmišljanju prišli končno do zaključka, da le edino v njih krivdi, ker so pričakovali, da bodo že gospodje vse prav in pravično rešili njihovo krušno vprašanje, brez njih; krivda pa je le to, ker so svoje stanovske organizacije popolnoma zanemarjali. Sedaj so izprevideli, da bodo le to dosegli, kar si bodo sami izvojevali, ter da posameznik ne šteje nič, skupno združeni v razredni organizaciji pa si bomo došli naša pereča vprašanja. Tu imamo čilo in agilno organizacijo železničarjev, h kateri je ta mesec pristopilo 20 novih članov, tako da šteje podružnica sedaj 82 članov. Tovariši po proggi, posnemajte jih ter ne čakajte kdo bo zadnji pristopil k društvu, temveč zavedajte se, da le v skupnosti bomo naše pravice dosegli, ker nas čaka še mnogo dela, da bomo dosegli tisto življenje, ki nam gre po vsej pravici. Imejmo pred očmi samo to, da moč je tam, kjer sloga, sloga je pa tam, kjer je vsak železničar član svoje strokovne organizacije. Geslo bodi: »Vsi v organizacijo!«

Zagorje ob Savi. Sestanek železničarjev »Splošne«, ki se je vršil pri nas, je bil dobro obiskan. Razpravljalo se je o »delavskem redu« in o reviziji prevedbe delavcev. Vsi so za to, da se odpravijo urne plače in da se morajo popraviti krivice, ki jih je povzročila nepravilna prevedba na urnine. Delavci zahtevajo, da se uzakoni »Delavski red«, da bodo imeli tako svojo pragmatiko. Pristopilo je takoj 15 novih članov.

Zagreb. Železničarji so sklicali svoj shod, na katerem je govoril tudi delegat »Splošne« iz Ljubljane. Pojasnjeval je pomen »Delavskega reda« in vsi navzoči so bili soglasni za to, da se mora »Delavski red« uzakoniti.

Maribor. »Splošna železničarska organizacija« je skupno s »Savezom« sklicala v Mariboru shod, katerega se je udeležilo nad 700 železničarjev-delavcev in profesionistov iz delavnice in kurilnice. Govoril je sodrug Bahun o težavah železničarjev in prečital nato resolucijo. Delegat iz Ljubljane je poročal o uspehih delegacije, ki je bila z zahtevami in predlogi dne 29. in 30. avgusta pri ministrstvu obračaja v Beogradu. Shod je bil zelo živahen. Menda pa je to posebnost Mariborčanov, da se na strokovnih shodih in povrh še skupnih v čisto strokovne stvari naenkrat vmeša strankarsko-politična tirada, tako da h koncu ni več jasno, ali je to shod strokovnih organizacij ali kakšnih strank. Eno pa je bilo jasno vidno, da je težnja po skupnosti in združitvi železničarjev velika in venomer so se slišali klici: »Združimo se, združimo se!« in ta klic je odmeval, ko se je zaključil shod in so zborovalci odhajali. Da, to je naša edina rešitev: »Združimo se!« Samo v meso in kri oblecimo ta klic!

Kaj je z bivalnico v kurilnici Zidani most?

Nešteto prošenj je že bilo vloženih od strojnega osebja, da bi se v kurilnici Zidani most napravila bivalnica, ker mora čakati osebje po dve do tri ure na vlak in za ta čas ne more hoditi v kasarno na postajo. Zlasti bo osebje to občutilo v mrzlem zimskem času.

Postavljena je že bila tozadevno posebna komisija, da to stvar preišče, ali ker se gosp. Vodička nič ne zmeni, je stvar zopet zaspala.

V prostoru, kjer sedaj čakamo na vlak, je peč pokvarjena, a zima se bliža ter pričakujemo od uprave, da bo ukrenila potrebno, da se še pred zimo postavi bivalnica, posebno ker to ne bo povzročalo obilo stroškov.

Prizadeti.

Občni zbor v Mariboru.

Dne 18. septembra t. l. se je vršil občni zbor »Splošne železničarske organizacije« v

Mariboru, ki je bil mnogoštevilno obiskan. Delegat iz Ljubljane je pojasnil pomen razredne organizacije. Izvolil se je nov odbor, ki bo zastavil vse svoje moči, da se organizacija v Mariboru glede članstva še potroji in prevzame inicijativo v železničarskem gibanju.

Tiskovni sklad.

Dosedaj izkazanih 680 Din; železničarji iz Borovnice 50 Din; skupaj 730 Din.

Sodrug železničarji!

»Organizirani železničar« vas prosi in pozivlja, da ga širite med železničarje. Ko ga prečitete, dajte in pokažite ga tudi tistim sodrugom, ki ga še nimajo. Skrbite da se organizirajo in ga bodo tako dobivali zastonj, ako pa ne, naj si ga vsaj naroče. Četrletna naročnina 12 Din pač ni velika. Koristi pa bodo imeli velike, izvedeli vse, kaj se godi.

Sodrug, na delo za

»Organiziranega železničarja«!

POSLANO.*

Ko se je ustanovilo »Društvo strojevodij«, sem pristopil v to društvo z namenom, da pridobim člane tega društva za konsolidacijo železničarskega pokreta in da jih privedem na pot do enotne razredne železničarske strokovne organizacije. Obsojam vsak separatizem in vsako kategorijsko cepljenje kot najbolj škodljiv pojav v strokovnem pokretu, kar je razvidno že iz tega, da to cepljenje protežira kapitalizem sam, ker ve, da bo lepše opravil z delavskim razredom, ako bo razcepljen na več front, kakor pa če bi bil združen v enotno vodeno falango.

Mnogo strojevodij, ki so še v društvu, si je prisvojilo to stališče, a ga proti odboru niso mogli uveljaviti, ker je še prevelik »egoizem« in je odbor mamil svoje člane s tem, da jim bo preskrbel ne vem vse kake ugodnosti.

Strojevodje, ki ste bili svoj čas do pred kratkim avantgarda vsega strokovnega pokreta, ali ne vidite, kako zre na vas ves železničarski proletarijat z velikim začudenjem, ko vidi, da podpirate razdiralno akcijo par posameznikov — odlikovanih že z zlatimi medaljami —, ko vidi in na samem sebi občuti kvarne posledice separatističnega stališča, ki ste ga zavzeli in takorekoč izdali ves železničarski proletarijat v boju za doseg svojih pravic.

Potrebno je, da vsi železničarji, ki so še v kategorijskih organizacijah, spregledajo in spoznajo pravo pot do vpostavitve enotne organizacije mas, katera edina bo v stanu odbijati odredbe in naredbe, ki so v škodo vsem železničarjem, ter izvojevati zboljšanje gmotnega položaja.

Kolikor me poznajo železničarji, sem bil vedno nasprotnik kategorijskih organizacij, zato kot tak ne morem biti več član »Društva strojevodij« in izstopam s 23. septembrom 1924 iz njega.

Pogledal pa se bom še z večjo vneto v delo v organizaciji, ki ima pravi razredni čut. Apeliram tem potom na vse člane gori omenjenega društva, ki imajo še čut razredne zavesti v sebi in resen namen boriti se proti korupciji, naj zapuste taka separatistična društva in se oklenejo razredne organizacije.

Ljubljana, dne 23. septembra 1924.

Čopeljnik Franc, strojevodja.

* Za to odgovarja uredništvo le v smislu zakona.

Lastnik: Konzorcij »Organizirani železničar«.

Tisk tiskarne »Merkur« v Ljubljani.

Odgovorni urednik: Franc Jernejčič.